

Grundläggande granskning av Vilhelmina Bostäder AB 2023

Vilhelmina kommun

Building a better
working world

Sammanfattning

Lekmannarevisorn ska, enligt aktiebolagslagens 10 kap. 3 § granska om bolagets verksamhet sköts på ett ändamålsenligt och från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt och om bolagets interna kontroll är tillräcklig.

Enligt God revisionssed ska den grundläggande granskningen inriktas mot att översiktligt bedöma måluppfyllelsen samt om styrelsen har en tillräcklig styrning och kontroll för att leva upp till mål, beslut och föreskrifter. Granskningen är av översiktlig karaktär.

För vår sammanfattande bedömning och rekommendationer, se avsnitt 3.

Innehåll

1.	Inledning.....	3
1.1.	Bakgrund.....	3
1.2.	Syfte och revisionsfrågor.....	3
1.3.	Avgränsning	3
1.4.	Revisionskriterier.....	4
1.5.	Genomförande	4
2.	Granskningsresultat.....	5
2.1.	Iakttagelser	5
3.	Sammanfattande bedömning.....	7

1. Inledning

1.1. Bakgrund

Kommunrevisionen granskar årligen i den omfattning som följer av god revisionssed all verksamhet som bedrivs inom nämndernas verksamhetsområden. De granskar på samma sätt, genom de lekmannarevisorer som utsetts i företag enligt kommunallagens 10 kap. 2-6 §§, även verksamheten i dessa juridiska personer.

Lekmannarevisorn ska, enligt aktiebolagslagens 10 kap. 3 § granska om bolagets verksamhet sköts på ett ändamålsenligt och från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt och om bolagets interna kontroll är tillräcklig.

Enligt God revisionssed 2022 ska den grundläggande granskningen innehålla:

- ▶ Granskning av måluppfyllelse.
- ▶ Granskning av styrning och intern kontroll.

Granskningen är inriktad på att översiktligt bedöma måluppfyllelsen samt om styrelse respektive nämnd har en tillräcklig styrning och kontroll för att leva upp till mål, beslut och föreskrifter.

Granskningen har sin utgångspunkt i God revisionssed, samt risker som framkommit i lekmannarevisorernas risk- och väsentlighetsanalys 2023.

1.2. Syfte och revisionsfrågor

Syftet med granskningen är att ge lekmannarevisorn underlag till sin granskningsrapport där denne ska uttala sig om bolagets verksamhet har skötts på ett ändamålsenligt och från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt och om bolagets interna kontroll är tillräcklig. Följande revisionsfrågor ska besvaras i granskningen:

Ändamålsenlighet

- ▶ Har styrelse och VD säkerställt en tillräcklig styrning av verksamheten?
- ▶ Har styrelse och VD säkerställt en tillräcklig uppföljning av verksamheten?

Ekonomiskt tillfredsställande

- ▶ Har styrelse och VD säkerställt en tillräcklig styrning av ekonomin?
- ▶ Har styrelse och VD säkerställt en tillräcklig uppföljning av ekonomin?

Intern kontroll

- ▶ Har styrelse och VD säkerställt att den interna kontrollen i bolaget är tillräcklig?

1.3. Avgränsning

Granskningen avser Vilhelmina Bostäder AB och verksamhetsåret 2023. Den grundläggande granskningen är översiktlig och inte inriktad på detaljer.

1.4. Revisionskriterier

Med revisionskriterier avses bedömningsgrunder som används i granskningen som utgångspunkt för analys, bedömningar och slutsatser. Revisionskriterierna kan hämtas ifrån lagar och förarbeten eller interna regelverk, policys och fullmäktigebeslut. Kriterier kan också ha sin grund i jämförbar praxis eller erkänd teoribildning.

I denna granskning utgörs de huvudsakliga revisionskriterierna av kommunallagen, aktiebolagslagen och god revisionssed samt kommuninterna styrdokument beskrivna nedan.

1.4.1. Bolagsordning och ägardirektiv

I bolagsordningen för Vilhelmina Bostäder framgår att bolaget ska främja bostadsförsörjningen i Vilhelmina kommun och erbjuda hyresgäster möjlighet till boendeinflytande och inflytande i bolaget. Av bolagets ägardirektiv framgår att bolaget ska långsiktigt vara företrädd på kommunens bostadsmarknad genom ett allmännyttigt bostadsföretag. Detta ska bolaget göra genom att:

- Tillhandahålla goda och trygga boendemiljöer i välskötta fastigheter och bostadsområden.
- Ge hyresgästerna möjlighet till boendeinflytande över lägenheter, boendemiljö och servicenivå.
- Bidra till ett hållbart samhälle och vara ett föredöme i miljöfrågor.
- Bidra till ökad integration, jämställdhet och mångfald både som hyresvärd och som arbetsgivare.
- Utgöra ett föredöme som socialt ansvarstagande samhällsaktör.
- Underlätta för fler unga att etablera sig på bostadsmarknaden

Ägardirektiven har inget direkt avkastningskrav utan anger endast följande:

- Bolagets resultat, beräknat på sätt som föreskrivs i lag eller författning och på grundval av på redovisningsområdet vedertagen praxis ska i första hand användas för bolagets långsiktiga konsolidering. Då betryggande konsolidering uppnåtts, ska när bolaget redovisar vinst - del av densamma inlevereras till kommunen.

1.4.2. Riktlinjer för intern kontroll

Enligt fullmäktiges reglemente för intern kontroll (KF 2023) ska nämnder/styrelser regelbundet genomföra en riskanalys och riskbedömning för sin verksamhet samt upprätta en internkontrollplan.

1.5. Genomförande

Granskningen har genomförts genom löpande insamling av fakta och iakttagelser (tex via styrelsens protokoll och tillhörande underlag såsom mål- och budgetdokument, ekonomi- och verksamhetsrapporter, delårsrapporter, bokslut).

Vi använder oss av följande bedömningsskala:

✓ = ingen eller oväsentlig avvikelse, — = viss avvikelse, ✗ = väsentlig avvikelse, ET = Ej tillämplig

2. Granskningsresultat

2.1. Iakttagelser

I nedanstående tabell sammanställs våra iakttagelser utifrån respektive kontrollpunkt.

Kontrollpunkt		Iakttagelse	Kommentar
1. Plan	a) Beslutat om verksamhetsplan	✓	2023-02-28 § 2030 Beslut om verksamhetsplan 2023-2025.
2. Budget	a) Antagit en budget för sin verksamhet	✓	2022-12-01 § 2007 Beslut om budget för 2023.
3. Mål	a) Formulerat mål för verksamheten	✓	Styrelsen beslutade om bolagets verksamhetsmål vid beslut av verksamhetsplan.
	b) Formulerat mål för ekonomin	✓	Budget är antagen, och mål för bolagets soliditet samt likviditet är upprättade.
	c) Målen är uppföljningsbara (mätbara)	✓	Målen är uppföljningsbara.
4. Rapportering och åtgärder	a) Upprättat arbetsordning för styrelsen samt instruktion för VD:s rapportering	✓	2023-02-28 § 2027
	b) Rapportering innehåller uppföljning av verksamhet	✓	Verksamheten har löpande följts upp under styrelsens sammanträden. Målen har följts upp under sammanträdet i februari 2024.
	c) Rapportering innehåller uppföljning av ekonomi	✓	Styrelsen har löpande följt upp ekonomin under sammanträdena samt via delårsrapport per augusti och årsredovisning.
	d) Vidtagit tydliga åtgärder för att nå måluppfyllelse avseende verksamhet	✗	Vi kan via protokoll inte se vilka åtgärder styrelsen planerar för att nå önskad måluppfyllelsen.
	e) Vidtagit tydliga åtgärder för att nå måluppfyllelse avseende ekonomi	✗	Vi kan inte via protokoll se vilka åtgärder styrelsen planerar för att nå soliditetsmålet.
5. Måluppfyllelse	a) När målen för verksamheten	—	Styrelsen rapporterar att måluppfyllelsen för 2023 är god. Vi noterar dock att flera mål inte når det fastställda målvärdet. Styrelsen bedömer heller inte

			måluppfyllelsen för respektive mål.
	b) När målen för ekonomin		Bolaget uppfyller likviditetsmålet men inte soliditetsmålet. Det är dock oklart vad som ska uppnås i målet om genomsnittlig skuldränta.
6. Riskanalys och kontrollmoment	a) Genomfört en riskanalys		Internkontrollplanen och verksamhetsplanen innehåller en riskanalys.
	b) Beslutat om kontrollmoment utifrån identifierade risker		2023-05-23 § 2041 Beslut om internkontrollplan 2023-2026.
	c) Följt upp resultatet av genomförda kontrollmoment		Vi kan via protokoll inte se att styrelsen har inte följt upp resultatet av 2023 års kontrollmoment.

3. Sammanfattande bedömning

Utifrån vår översiktliga bedömer vi att bolagets verksamhet har *delvis* skötts på ett ändamålsenligt och från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt samt att bolagets interna kontroll är *delvis* tillräcklig. Vår bedömning grundar sig på följande:

Granskningsområde och revisionsfråga	Bedömning	Kommentar
Har styrelse och VD säkerställt en tillräcklig styrning av verksamheten? (Baseras på kontrollpunkt 1a, 3a, 3c, 4d & 5a)	Delvis	Bedömningen baseras på att styrelsen har antagit mål för sin verksamhet. Styrelsen rapporterar att måluppfyllelsen för 2023 är god. Vi noterar dock att flera mål inte når det fastställda målvärdet. Styrelsen bedömer heller inte måluppfyllelsen för respektive mål.
Har styrelse och VD säkerställt en tillräcklig uppföljning av verksamheten? (Baseras på kontrollpunkt 4a & 4b)	Ja	Bedömningen baseras på att styrelsen har löpande följt upp verksamheten under sina sammanträden. Målen har följts upp i samband med bolagets årsredovisning.
Har styrelse och VD säkerställt en tillräcklig styrning av ekonomin? (Baseras på kontrollpunkt 2a, 3b, 4e & 5b)	Delvis	Bedömningen baseras på att styrelsen har fastställt ekonomiska mål för bolaget. Bolaget uppfyller likviditetsmålet men inte soliditetsmålet. Det är dock inte tydligt vad som ska uppnås i målet om genomsnittlig skuldränta.
Har styrelse och VD säkerställt en tillräcklig uppföljning av ekonomin? (Baseras på kontrollpunkt 4a & 4c)	Ja	Bedömningen baseras på att styrelsen har löpande följt upp ekonomin under sina sammanträden samt via delårsrapport per augusti och årsredovisning.
Har styrelse och VD säkerställt en tillräcklig intern kontroll? (Baseras på kontrollpunkt 6a, 6b, 6c)	Delvis	Bedömningen baseras på att styrelsen har utifrån riskanalys antagit en internkontrollplan för perioden 2023-2026. Bedömningen baseras även på att styrelsen inte har följt upp genomförda kontrollmoment för 2023.

Utifrån granskningsresultatet rekommenderar vi bolagsstyrelsen att:

- ▶ Tydliggöra bedömningen av måluppfyllelsen
- ▶ Tydliggöra vilka åtgärder som planeras att vidtas vid bristande måluppfyllelse
- ▶ Tydliggöra målet om genomsnittlig skuldränta
- ▶ Säkerställa att internkontrollplanen följs upp till styrelsen

Vilhelmina maj 2024

Samuel Larsson
Verksamhetsrevisor, EY

Christer Brubäcken, uppdragsledare
Certifierad kommunal yrkesrevisor, EY